

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
ДС/СС 05/4-02 бр. 1307/1-ХШ/6
25.09.2014. године

На основу члана 231. став 1. алинеја 17. и члана 278. Статута Факултета, Наставно-научно веће Филозофског факултета у Београду је на својој XIV редовној седници, одржаној дана 25.09.2014. године, донело следећу

О Д Л У К У

Прихвата се Извештај комисије са оценом докторске дисертације: БАЧКИ КАНАЛ – НАСЛЕЂЕ У ФУНКЦИЈИ ТУРИЗМА, кандидата мр Мирјане Ђекић и одобрава усмена одбрана.

Универзитет је дао сагласност на предлог теме 21.04.2009. године.

Доставити:

1x Универзитету у Београду
1x Комисији
1x Стручном сараднику за
докторске дисертације
1x Шефу Одсека за правне послове
1x Архиви

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА

Проф. др Милош Арсенијевић

Факултет <u>Филозофски</u>	УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ Веће научних области друштвено-хуманистичких наука (Назив већа научних области коме се захтев упућује)
<u>04/1-2 бр.6/2571</u> (број захтева)	
<u>26.09.2014.</u> (датум)	

ЗАХТЕВ

за давање сагласности на реферат о урађеној докторској дисертацији

Молимо да, сходно члану 46. ст. 5. тач. 3. Статута Универзитета у Београду («Гласник Универзитета», бр. 131/06), дате сагласност на реферат о урађеној докторској дисертацији кандидата

Мирјане (Никола) Ђекић

(име, име једног од родитеља и презиме)

КАНДИДАТ

Мирјана (Никола) Ђекић

(име, име једног од родитеља и презиме)

пријавио је докторску дисертацију под насловом:

Бачки канал – наслеђе у функцији туризма

Универзитет је дана 20.05.2008. својим актом под бр 612-25/130/8 дао сагласност на предлог теме докторске дисертације која је гласила:

Бачки канал – наслеђе у функцији туризма

Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације кандидата

Мирјане (Никола) Ђекић

(име једног од родитеља и презиме)

образована је на седници одржаној 26.06.2014. одлуком факултета под бр 906/1-ХП/12 у саставу:

Име и презиме члана комисије	звање	научна област	установа у којој је запослен
1. др Иван Ковачевић	редовни проф.	етнологија- антропологија	Филозофски ф.
2. др Владимир Рибић	ванредни проф.	исто	Филозофски ф.
3. др Александар Крел	научни сарадник	исто	Етнографски институт САНУ

Наставно-научно веће факултета прихватило је извештај Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације на седници одржаној дана 25.09.2014.

Прилог: 1. Извештај комисије са предлогом 2. Акт Наставно-научног већа факултета о усвајању извештаја 3. Примедбе дате у току стављања извештаја на увид јавности, уколико је таквих примедби било.	ДЕКАН ФАКУЛТЕТА Проф. др Милош Арсенијевић
--	---

НАУЧНО-НАСТАВНОМ ВЕЋУ
ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ПРЕГЛЕД И ОЦЕНУ
ДОКТОРСКЕ ТЕЗЕ:

Бачки канал – наслеђе у функцији туризма

Извештај комисије о докторској тези «**Бачки канал – наслеђе у функцији туризма**», коју је предала Мирјана Ђекић.

На седници Одељења за етнологију и антропологију Филозофског факултета у Београду, одржаној 20.06.2014. године изабрани смо у комисију за оцену докторске тезе, коју је поднела мр Мирјана Ђекић, са насловом «**Бачки канал – наслеђе у функцији туризма**».

Прочитали смо предати рад кандидата и о њему подносимо следећи

ИЗВЕШТАЈ

Мр Мирјана Ђекић рођена је у Руми, 13.02.1963. године, где је завршила основну школу. Средњу школу је завршила у Руми и Сремској Митровици. Етнологију на Филозофском факултету у Београду уписала је 1982. године, а дипломирала 1988. године са просечном оценом током студија 9,50. Дипломски рад *Пешкири у традиционалној култури Срба у Војводини* награђен је исте године наградом *Боривоје Дробњаковић*. Магистирала је 1999. године са темом *Водице у Војводини*. Тренутно ради у Покрајинском заводу за заштиту споменика културе у Петроварадину на пословима истраживања, конзервације, рестаурације и презентације културног наслеђа народног градитељства Војводине.

Главни циљ докторске тезе је утврђивање значаја културног туризма унутар туристичког тржишта, као и на повећање броја облика и форми унутар понуде културног туризма. На релацији културно наслеђе – туризам, тај однос је посебно значајан због презентације културних карактеристика и развијања механизма заштите споменика културе, коју одговорно постављен и одрживи туризам подстиче. Ове опште принципе односа наслеђа и туризма кандидаткиња је обрадила на примеру каналске мреже Бачке, првенствено Великог и Малог бачког канала, који представљају добру основу за развој културног туризма, а истовремено су у лошем и запуштеном стању, са свим својим објектима културног наслеђа. На тај начин је скренута пажња на историјски, културни и коначно, туристички значај Великог и Малог бачког канала, који су дуго били запостављени, у смислу анализе њихових културно-историјских вредности.

Докторска теза се састоји из 273 стране компјутерски обрађеног текста 8 страница списка извора и литературе и 3 мања прилога. Унутар текста се налази 282 илустрација мањег формата. Докторат је опремљен резимеом на српском и енглеском језику као и биографијом кандидаткиње.

Текст доктората је подељен на 4 велика поглавља која су потом подељена на моногбројне одељке и пододељке у којима се обрађују посебна питања из три велике области.

Први део (Увод 1-18) састоји се из теоријског приступа, у коме се одређује предмет рада као однос културног и природног наслеђа и модерне употребе, првенствено у туристичке сврхе, и метода истраживања. Временска разумењеност теме условила је да се метод састоји из историјског проучавања Великог и Малог Бачког канала, за шта је било неопходно консултовати и проучити историјске изворе, затим из теренског рада који се састоји у евидентирању релевантних споменика културе на простору бачких канала, што опет подразумева историјско проучавање сваког споменика понаособ, и потом примене туризмолшке матрице на пројектовање могућности развитка одрживог туризма кроз заштиту материјалног и нематеријалног културног наслеђа.

Поглавље названо „О каналу и око њега“ (19-156) прати настанак Великог и Малог бачког канала од настанка идеје о њиховој изградњи и првих пројеката, преко саме изградње, праћене бројном изменама и допунама плана, до довршетка 1801.

године и и пуштања у саобраћај наредне године. Сам историјат изградње канала колико год био занимљив и садржајан многим заплетима и њиховим разрешавањима, постаје историјски, економски и социјално релевантан свеукупним развојем простора кроз који канал пролази. Омогућавање транспорта кроз крајеве, који су до тада били повезани само лошим копненим саобраћајем тога доба, довело је до изградње великог броја привредних објеката, што је пак условило процват насеља која се налазе дуж канала. Од Бачког Моноштора до Бачког Градишта на Великом каналу и до Новог Сада на Малом каналу развили су се од забитих села градови са индустријском производњом, развијеном трговином и занатством, са великим просперитетом њихових становника. Овај привредни, и на њему засновани, културни полет дела Бачке оставио је трагове и до данас када канал већ више од пола века није у својој примарној функцији. Детаљно и минуциозно кандидаткиња је реконструисале све фазе у изградњи канала и описала све демографске, економске и културне промене које је изазвала његова изградња. У оквиру истог поглавља праћен је даљи живот канала, мене и успони, реконструкције, проширења и продужавања кроз цео деветнаести и половину двадесетог века. Осим каналске инфраструктуре, преводница, пристана, мостова у овом поглављу су детаљно наведене и описане реперне тачке канала са нагласком на елементима који су их обележавали. Тако су описане преводнице у Малом Стапару, Врбасу, Србобрану, Бачком Градишту и Бечеју, које представљају, у мери у којој и данас постоје, значајне споменике градитељства 18-ог и 19-ог века. Поједина насеља дуж канала описана су по оним особинама које их издвајају и до данас у демографском, урбанистичком, индустријском или историјском смислу, па је тако Савино село истакнуто као најурбаније село у Европи тог доба, Мали Стапар као средиште комуникације и трговине, Бачки Петровац као прво словачко насеље у области, Кула као средиште мануфактуре и развитка текстилне индустрије итд.

Следеће поглавље под насловом „Културно и природно наслеђе каналске мреже и њене околине“ (157-213) представља инвентар споменика културе и просторно историјских целина у 17 насеља која се налазе уз канале (Бачки Моноштор, Бездан, Сомбор, Мали Стапар, Сивац, Црвенка, Кула, Врбас, Србобран, Турија, Бачко Градиште, Бечеј, Савино село, Руски Крстур, Кулпин, Бачки Петровац и Темерин). У сваком насељу су истакнути значајни споменици почев од оних који директно настају услед повећаног саобраћаја каналом, па до оних који су резултат економског и друштвеног полета који је настали његовом изградњом. Било да се ради о дворцима и вилама, црквама и водицама, јавним зградама, индустријским објектима попут старе

куделаре у бачком Петровцу или занатске радионице као што је клонпара у Бачком Моноштору, сви ти објекти су прецизно описани што представља увођење у анализу њиховог потенцијала у туристичкој понуди Бачке и Србије.

Четврти одељак докторске тезе Мирјане Ђекић припада домену примењене антропологије. Његов наслов, „Наслеђе у функцији туризма“, говори о граничности овог разматрања које припада и примењеној антропологији и туризмологији. Круна овог доктората на странама 236-273. представља право упутство којим се веома лако могу користити они којима је то основни посао, а то су туристички радници.

На основу овог кратког прегледа садржаја докторске тезе Мирјане Ђекић увиђа се да је у њен настанак уложен огроман труд који у себи доминантно садржи историјску димензију, па је самим тим било неопходно и овладавање, архивским радом, занатом историчара што је кандидаткиња успешно учинила. Етнографски рад, који се састојао из рекогносцирања терена, и описа савременог стања ствари, на траси канала, представљао је други методолошки поступак којим је кандидаткиња успешно оваладала и донела комплетан увид у потенцијале туристичке понуде. Трећи поступак, је једна избалансирана туризмолошка анализа, без квазинаучне графиконизације најобичнијих елемената могуће туристичке понуде и тобожњих резулата, формула и образаца којима се од туризмологије прави „велика наука“. Без сувишних и непотребних дефиниција и анализа, кандидаткиња је сасвим јасно и сажето изнела потенцијале туристичке понуде која би обухватила наслеђе стварено једним грандиозним пројектом 18 века.

Уочавајући и уложени труд и његове резултате, сматрајући да су испуњени сви услови за одбрану доктората, слободни смо да Наставно-научном већу Филозофског факултета у Београду предложимо да донесе одлуку о предлогу за одбрану докторске тезе Мирјане Ђекић „Бачки канали – наслеђе у функцији туризма“ и ту одлуку проследи Већу друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду.

У Београду 22.08. 2014

Комисија за преглед и оцену докторске тезе

Проф. Иван Ковачевић,
Филозофски факултет Универзитета у
Београду

Проф. Владимир Рибич
Филозофски факултет Универзитета у
Београду

Др Александар Крел,
научни сарадник Етнографског
института САНУ
